

Een uitweg uit het rampkapitalisme

‘In plaats van EZ liever een ministerie van Ecologie en Leven.’
Foto ANP

In een wereld waarin de ambachtsman is vervangen door de loonarbeider en arbeid door kapitaalintensieve machines zijn ook heel geleidelijk veel kostbaarheden verloren gegaan. Dieren, planten, natuur, biodiversiteit, landschap en onze medemens van overzee zijn ondergeschikt gemaakt aan onbegrensde economische groei en werkgelegenheidsdogma's. In driehonderd jaar tijd zijn welvaart, welzijn en geluk vergroeid met materialisme, grootschaligheid, hebzucht, angst, rancune en afhankelijkheid.

Verslaafd aan een leven vol materiële rijkdom zijn we in de loop der tijd zelf een makkelijk door het grootkapitaal te manipuleren product geworden. De regie over tijd en leven hebben we uit handen gegeven. Kapitalisme en neoliberalisme hebben ons uiteindelijk bij een ongekende systeemcrisis gebracht. In het verlengde daarvan liggen klimaatverandering, natuurvernietiging, vrijheidsbeperkingen, discriminatie, racisme en collectieve karakterzwakte (CDA, VVD, PVV, FvD...).

De gevolgen van de systeemcrisis zijn dan ook alleen nog te vermijden door radicaal te breken met de methodes en logica die er sedert driehonderd jaar aanleiding toe geven (vrij naar André Gorz).

Daarom pleit ik voor een maatschappij waarbij kleinschaligheid, ecologie en vrij te besteden tijd centraal komen te staan. Onderwijs en leren is niet langer gericht op het verkrijgen van een goed betaalde baan maar gericht op een vrij, creatief en zinvol leven. Ecologie en Samenleving is een hoofdvak op een school waar iedereen elkaar nog kent, herkent en waardeert. In de nieuwe politiek van de ecologie vervangt het ministerie van Ecologie en

Leven het ministerie van Economische Zaken. Niet de markt staat langer centraal, maar leven en samenleven. Voor iedereen is er een onvoorwaardelijk, universeel en toerijkend basisinkomen, gecombineerd met een op stadsdeel/dorpenniveau aanwezige multifunctionele werk- en culturele broedplaats.

Kennis kan tussen de werkplaatsen en daarbuiten in een voor ieder toegankelijk digitaal netwerk met elkaar worden gedeeld. Veel basishulp maar ook meer specialistische hulp, zorg en transport is vanuit deze werk- en broedplaatsen voor jong en oud binnen bereik.

Kleinschalige land- en tuinbouw op basis van ecologische en sociale principes wordt gestimuleerd en gecombineerd met kleinschalige zorg en boerderijwinkels. De vestiging van supermarkten en industriële projecten wordt aan banden gelegd. Platteland, stad, natuur en de mens worden weer met elkaar verbonden.

Er is geen blauwdruk hoe die samenleving er verder precies uit gaat zien. Hier en daar zal het wat schuren. Maar als we nog een beschaafde uittocht van driehonderd jaar rampkapitalisme willen, dan zijn radicale alternatieven en systeemverandering noodzakelijk. Ga op zoek naar de verloren tijd en voed de wereld ook voor toekomstige generaties.

SJOERD BONNEMA

Kleinschalig ecologisch ondernemer te Fochteloo